

La restauració del museu de ceràmica de València, aturada

Aquest museu és una ruïna

Després d'estar dos anys tancat, el museu de ceràmica González Martí continua sense tenir una solució a curt termini. La deterioració de l'edifici va en augment i els diners del Ministeri no arriben.

Açò és un mort", va comentar a EL TEMPS la directora del museu Mari Paz Soler. Ho creiem. La pintura cau lentament del sostre per fer companyia a la pols que es posa lentament però constantment sobre els paquets amuntegats al pis. La llum del sol a penes entra pels finestrals i per l'enorme façana, però l'elèctrica fa temps que no dona senyals de vida a les desolades sales del palau de Dosaigües. Mentre, a la imponent façana l'aigua ha fet camins ingrats a la pedra, a les cames dels atlants, als rostres deformats dels animals fantàstics i a les columnes d'alabastre, solcades cruelment per la impardonable acció de la pluja i de la contaminació ambiental.

LA INVASIÓ SUBTIL

Ara fa dos anys, en maig de 1990, el Palau de Dosaigües tancava les portes al públic per tal de fer *reformes necessàries*. Aquestes reformes, que ningú ha jutjat mai innecessàries, s'han allargat ja durant dos anys, i les esperances que duren menys d'uns altres dos anys, són nul·les. Segons paraules de Mari Paz Soler "el museu podrà tornar a obrir el 94", però no serà tampoc el museu en la seua totalitat, sinó part de les sales, sobretot aquelles destinades a l'exposició. La resta haurà d'esperar a la definitiva i, previsiblement moderna, remodelació. Però a les fosques i tenebroses sales del museu no hi ha obrers, ni evidentment obres. A hores d'ara les habitacions del museu allotgen innumerable caixes magatzemant les peces desmuntades. Les obres descansen paralitzades des de la primera escomesa de la restauració, l'atac imparabable dels tèrmits. Van envair les velles bigues de fusta i les dominaren fins a tal punt que, abans que les precioses rajoles de

Paterna anaren a parar al cap d'algun visitant, van haver de tancar el museu.

"Aquest és un dels problemes principals del museu", comentava a EL TEMPS, Carlos Baztán, un dels arquitectes encarregats de les obres, "calia eliminar els tèrmits tot respectant el bigam antic, ja que hauria estat més fàcil tornar a posar una estructura nova però hauria transformat ostensiblement l'estructura general de l'edifici". Segons Baztán aquest problema està solucionat en un 70%. No va ser fàcil. Va ser necessari un especialista en mosaics per a alçar unes 18.000 rajoles sense modificar la delicada estructura de què parlava l'arquitecte.

"La situació de la instal·lació elèctrica és la típica dels edificis vells, s'han anat fent pegats segons apareixien les dificultats", va comentar Baztán, "Tenim la intenció de canviar tota la instal·lació, ja que un altre pegat podria ser contraproduent". Una restauració integral de l'edifici, aquesta és la idea i el somni principal tant dels tècnics com del personal del museu. "Els problemes estan molt interrelacionats, no es pot intervenir si no és en conjunt". A banda que potser ocasionaria molts més problemes, ja que alçar un pis per a combatre els tèrmits i haver d'alçar-lo novament per a col·locar cables és, evidentment, una font de maldecaps, tant per al museu com per al tècnic.

HISTÒRIA D'UN MUSEU

El Museu de ceràmica González Martí està instal·lat al Palau del Marquès de Dosaigües. La construcció de l'edifici està datada en el segle XV però després va sofrir una forta modificació en el XVIII que li va donar l'aspecte que conserva actualment. La façana d'alabastre pot ser considerada una de les obres més representatives del barroc,

tant local com de l'àmbit de tot l'estat amb les seues colossals figures representant el Xúquer i el Túria, clara al·legoria al títol nobiliari dels marquesos.

El 1941 el museu va ser nomenat Monument Històric-artístic i posteriorment, als anys cinquanta, el seu primer director, Manuel González Martí, va aconseguir que l'adquirira l'estat. Així va donar la seua col·lecció que, unida a les donacions i compres posteriors, va fer que el museu quedara petit. En 1971 va ser comprat el terreny contigu per a construir-hi una mena d'ampliació del palau, amb sales no ves que respectaven l'estil general.

"En aquest tipus de museus dels cinquanta", opina Carlos Baztán, "s'ha actuat sempre de manera puntual sense emprendre mai una obra d'envergadura. El cas de la instal·lació elèctrica possiblement és el més paradigmàtic".

A banda de la ceràmica, el museu també s'ocupa de les anomenades arts sumptuàries (ventalls, carrosses, mocadors...) on entraria la deliciosa i interessantíssima col·lecció d'*ex-libris*. A les seues enormes sales, decorades amb un gust desigual, s'aplegaven vaixelles, vasos, gots, plats, en prestatgeries d'època. "La major part del llegat és valencià, des del socarrat a la ceràmica tradicional de Manises". Fins i tot podien s'hi trobar algunes de les escasses peces de ceràmica realitzades per Pablo Picasso. Tot embalat, empaquetat, amagat al públic, mentre s'espera l'anhelada subvenció estatal.

Però, "no hi ha diners", la frase més repetida al llarg de l'any. "Aquest museu depèn del Ministeri de Cultura, els diners provenen d'allí, i enguany els pressupostos no preveuen cap intervenció més al museu de ceràmica. Enguany tot és Sevilla. A més, no és que no hi haja diners per a la restauració, és que demanes el que demanes no hi ha res", va

declarar Mari Paz Soler.

Així doncs l'única solució és afrontar les obres per fases, confiant que la degradació no augmenti progressivament al llarg dels anys d'espera, que seran un mínim de quatre, sempre depenent dels pressupostos estatals. En paraules de

Mari Paz Soler espera des de fa dos anys els diners per a restaurar el museu. RAFA GIL

Baztán "en primer lloc s'ha d'establir un projecte d'execució; en segon, afrontar-la si els pressupostos del 93 estan ben dotats i això dependrà de la capacitat pressupostària global".

El futur del museu és ambiciós. Una decoració palatina en la part històrica de l'edifici, amb àmplia decoració de ceràmica i llargues i il·luminades sales que hauran d'allotjar la major part de la col·lecció i les diferents necessitats del museu: aprofitament didàctic, investigació, etc. El museu serà, amb tota seguretat un dels més visitats de la ciutat. Aquesta opinió es veu recolzada amb els 126.698 visitants amb què va comptar el 1989 o els 48.580 del 91, fins a maig, data del seu tancament. L'originalitat del contingut i la bellesa del palau atrauran l'única cosa que li falta al museu: públic.

Xavier Mínguez

